

Választások 2024

Köztársasági elnök 2024. június 9. napjára írta ki a helyi önkormányzati választásokat és az Európai parlamenti képviselők választását.

A jelöléssel kapcsolatosan ismertetem a fontos tudnivalókat:

A jelölt- és listaállítási általános szabályai

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán jelölt minden nagykorú magyar állampolgár, valamint az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgára lehet, aki a központi névjegyzékben szerepel.

Míg az aktív választójognak, vagyis a szavazás jogának feltétele a magyarországi helyben lakás, addig a passzív választójognak, a választhatóságnak nem. Így az a nagykorú magyar állampolgár, aki magyarországi lakóhellyel nem rendelkezik, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal nem, de passzív választójoggal rendelkezik, vagyis választható, feltéve, hogy kérelme alapján a központi névjegyzékben szerepel.

Fontos szabály az is, hogy a választhatóság joga nem kötődik ahhoz a településhez, amelyben a jelölt lakcíme található, vagyis a választópolgár bármely településen, választókerületben választható.

A választhatóság jogának korlátai

Nem választható, vagyis nem lehet jelölt

- akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt,
- aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését tölti,
- aki büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti,
- aki a közügyek gyakorlásától eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll,
- az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából.

A polgármesterjelölt

A polgármester-választáson a település, egy választókerületnek számít.

A polgármester-választáson a jelölt:

- párt jelöltje,
- egyesület jelöltje, vagy
- független jelölt lehet.

Egy személy csak egy településen fogadhat el jelölést.

Az első két esetben (párt és egyesület jelöltje) szükséges, hogy a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában a választás kitűzésekor jogerősen szereplő pártot/egyesületet valamelyik területi választási bizottság vagy a Nemzeti Választási Bizottság jelölő szervezetként nyilvántartásba vegye. Két vagy több jelölő szervezet közös jelöltet is állíthat.

Polgármesterjelölt az lehet, akit

- akit minimum 59 fő választópolgárainak legalább 3%-a ajánlott.

Ajánlás

Polgármester-jelöltet ajánlani csak az illetékességgel rendelkező (az indulás helye szerinti) helyi választási iroda által kiadott, sorszámmal ellátott ajánlóíven lehet. (4483 Buj, Rákóczi utca 1.)

Az ajánlóívek igénylése

Ajánlóívet a választás kitűzését követően a **független jelöltként indulni kívánó választópolgár**, illetve a területi választási bizottság/Nemzeti Választási Bizottság által **jogerősen nyilvántartásba vett** jelölő szervezet – a képviselőjére jogosult személy útján – **igényelhet**. Az igény bejelentésére a jogszabályban meghatározott **A4 jelű formanyomtatvány** szolgál, amelyet az indulás helye szerinti választási irodában bárki, meghatalmazás nélkül leadhat.

Fontos, hogy ajánlóívet csak olyan **választópolgárszáma**ra lehet igényelni, aki az **igény benyújtásakor választójoggal rendelkezik**.

Névviselés

Ha a jelölt több utónévvel rendelkezik, az ajánlóívek igénylésekor a jogszabályban meghatározott, **A4 jelű formanyomtatványon** kérheti, hogy az **ajánlóívek, a szavazólap, valamint a választások hivatalos honlapja** csak az **egyik utónevét tartalmazza**. A jelölt kérheti továbbá, hogy az ajánlóívek, a szavazólap és a választások hivatalos honlapja **ne tartalmazza** a nevének részét képező „**dr.**” megjelölést. **Az ajánlóívek első alkalommal való kiadását követően a névviselésre vonatkozó jognyilatkozat már nem módosítható.**

A formanyomtatványon a polgármesterjelöltnek továbbá nyilatkoznia kell arról, hogy tisztségét főállásban vagy társadalmi megbízatásban kívánja ellátni. A jogszabályban meghatározott, **A4 jelű nyomtatványhoz** lehet csatolni a jelölt arcfényképét, ha hozzájárul annak a választások hivatalos honlapján történő közzétételéhez.

A nemzetiségi jelölt e nyomtatványon kérheti nevének nemzetiségi nyelven való feltüntetését is a szavazólapon és a választások hivatalos oldalán.

Az ajánlóívek átvétele

A választási iroda legkorábban **a szavazást megelőző 50. napon 8.00 és 16.00 óra között** (2024.április 20. szombat) adja át az igényelt mennyiségű ajánlóívet az igénylőnek.

Ezt követően az ajánlóívek igénylésére és átvételére munkanapokon hivatali időben van lehetőség.

Az ajánlóívek átvételére

- a jelöltként indulni szándékozó választópolgár;
- az ajánlóív igénylésére szolgáló, a jogszabályban meghatározott, A4 jelű formanyomtatványon az ívek átvételére megjelölt személy;
- a jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezet alábbi képviselője:

a) a törvényes képviselő(k), vagyis az, aki a civil szervezetek bírósági nyilvántartása szerint a szervezet képviselője;

b) a jelölő szervezet bejelentésére szolgáló formanyomtatványon a szervezet képviseletére meghatalmazott személy,

c) az a) és b) pont szerinti személyek által meghatalmazott, az adott településre kiterjedő illetékességgel eljárni jogosult személy,

d) az a-c) pont szerinti személy által meghatalmazott, teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező személy jogosult.

Az ajánlóív átadásáról a választási iroda átvételi elismervényt állít ki. Az ajánlóívekről másolatot készíteni – még kitöltetlenül is – szigorúan tilos!

Az átvett ajánlóívek mellé a jelölt bejelentésének határidejéig, azaz a szavazást megelőző 34. napon 16.00 óráig pótlólag újabbak igényelhetők, újabb, a jogszabályban meghatározott **A4** jelű formanyomtatvány benyújtásával.

Amennyiben az ajánlóívek első alkalommal való kiadását követően megváltozik a jelöltként indulni szándékozó választópolgár vagy a jelölő szervezet neve, az a pótlólag igényelt ajánlóíveken már nem kerül átvezetésre. A jelöltként indulni szándékozó választópolgár és a jelölő szervezet is, valamennyi ajánlóíven és a szavazólapon az első alkalommal kiadott ajánlóíven szereplő névvel fog szerepelni, akkor is, ha a jelölt viselt neve a választás napjáig házasságkötés miatt vagy egyéb okból megváltozik.

A nemzetiségi jelölt

A nemzetiségi jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak az ajánlóív igénylésekor a jogszabályban meghatározott, **A6** jelű formanyomtatványon arról is nyilatkoznia kell, hogy nemzetisége képviseletét vállalja, valamint a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

A helyi választási iroda az ív igénylésére szolgáló nyomtatvány benyújtásakor a jelöltek nyilvántartásában ellenőrzi, hogy az ajánlóívet igénylő, nemzetiségi jelöltként indulni szándékozó választópolgár a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán (2014. és 2019. évi általános választás) és az azokat követő időközi választásokon nem volt-e más nemzetiség nemzetiségi jelöltje. Amennyiben a jelöltként indulni szándékozó választópolgár korábban más nemzetiség jelöltje volt, az ív igénylése nem felel meg a jogszabályi feltételeknek, ezért részére az ajánlóívek nem adhatók ki.

Amennyiben az ív igénylés a jogszabályi kritériumoknak megfelel, úgy az előzőekben rögzítettekben túl a nemzetiségi jelöltként indulni szándékozó választópolgár ajánlóíven az általa képviselt nemzetiség is feltüntetésre kerül.

Az ajánlások gyűjtése

A választópolgár az ajánlását az ajánlóíven adja le, amelyet nevének, személyi azonosítójának, magyarországi lakcímének feltüntetése mellett saját kezű aláírásával kell ellátnia. A választópolgár jelenlétében az adatait más is ráírhatja az ajánlóívre, azonban saját kezű aláírása ebben az esetben is elengedhetetlen feltétel.

A választópolgár több jelöltet is ajánlhat, azonban egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat.

Ajánlást az állampolgárok zaklatása nélkül bárhol lehet gyűjteni, az alábbi kivételekkel:

- az ajánlást gyűjtő és az ajánló munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön,
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében, valamint
- a tulajdonos előzetes, írásbeli hozzájárulásának hiányában közforgalom számára nyitva álló magánterületen.

Az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtött ajánlás érvénytelen!

Az ajánlásért az ajánlást adó választópolgárnak előnyt adni vagy ígérni tilos!

Az ajánlóíven fel kell tüntetni az ajánlást gyűjtő személy nevét, személyi azonosítóját vagy személyazonosító igazolványának/útlevélének/vezetői engedélyének számát – és aláírását is.

Fontos, hogy a független jelöltként indulni szándékozó választópolgárok és a jelölő szervezetek kiemelt figyelmet fordítsanak arra, hogy az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő pontosan adja meg az adatait. Abban az esetben ugyanis, ha a gyűjtő az adatait hiányosan vagy hibásan rögzíti (pl. elírja a személyi azonosítóját, a viselt neve és a születési neve eltér, és ez utóbbit adja meg), az az ajánlóíven szereplő összes ajánlás érvénytelenségét okozza.

A polgármesterjelölt bejelentése

A polgármester-jelöltet legkésőbb **a szavazást megelőző 34. napon 16.00 óráig kell bejelenteni** az ajánlóívek átadásával a nyilvántartásba vételre illetékes helyi választási bizottságnál. **Az ajánlások szakaszos leadására nincs lehetőség!** A bejelentés alkalmával legalább annyi ajánlást kell leadni, amely eléri a jelöltállításához szükséges érvényes ajánlások számát.

Az ajánlóívek leadásán túl a jelölteknek nyilatkozni kell, hogy a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére irányuló tevékenység folytatása céljából külföldi támogatást vagy ebből származó vagyonelemet az adott választás vonatkozásában nem használnak fel.

Az ajánlóívek leadása

Az összes ajánlóívet vissza kell szolgáltatni a jelölt bejelentésére nyitva álló határidőig (legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon 16.00 óráig) a választási irodának. Azt az ajánlóívet, amely **nem tartalmaz ajánlást**, legkésőbb **a szavazást megelőző 33. napon 16.00 óráig** kell visszaadni. Ajánlást nem tartalmazó ún. üres ajánlóív az, amely semmilyen adatot nem tartalmaz. Nem tekinthető üres ívnek az az ajánlóív, amelyen a beírt adatot áthúzták, kisatírozták, korrekttal vagy egyéb módon olvashatatlanná tették.

Az ajánlóívek leadásán túl a jelölteknek nyilatkozni kell, hogy a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére irányuló tevékenység folytatása céljából külföldi támogatást vagy ebből származó vagyonelemet az adott választás vonatkozásában nem használnak fel. E nyilatkozat hiányában a választási bizottság nem veszi nyilvántartásba a jelöltet.

Az ívek visszaszolgáltatására vonatkozó kötelezettség elmulasztása esetén a polgármesterjelölt nyilvántartásba vételére illetékes helyi választási bizottság, hivatalból eljárva bírságot köteles kiszabni. A bírság mértéke minden határidőben be nem nyújtott ajánlóív után 1 000 Ft. A választási bizottság által kiszabott bírság a független jelöltként indul szándékozó választópolgár esetében a választópolgárt, jelölő szervezet jelöltje esetében a jelöltet állító jelölő szervezetet, közös jelölt esetén a jelölt állításában részt vevő valamennyi jelölő szervezetet egyetemlegesen terheli.

Az ajánlóíveket bárki, meghatalmazás nélkül átadhatja a helyi választási irodának.

A kötelezettség elmulasztására vonatkozóan kimentésre nincs lehetőség, a bírságot akkor is meg kell fizetni, ha az ajánlóívek a megbírságolt kötelezetten kívül álló oknál fogva elvesztek vagy megsemmisültek.

Nem szabható ki azonban bírság a legkésőbb a jelölt bejelentésére rendelkezésre álló határidő elteltét követő napon benyújtott, ajánlást nem tartalmazó ajánlóív után.

Egyéni listás jelölt

A 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú településen a képviselők választása ún. egyéni listás választási rendszerben történik. Ebben a választástípusban a település egésze alkot egy választókerületet. A képviselők száma a lakosságszám arányában változik.

Jelölés

Egyéni listás képviselőjelölt az lehet, akit a település választópolgárainak legalább 1%-a (**19 fő**)jelöltnek ajánlott.

Ajánlás

Jelöltet ajánlani csak az illetékességgel rendelkező Buji Helyi Választási Iroda által kiadott, sorszámmal ellátott ajánlóíven lehet.

Az ajánlóívek igénylése

Ajánlóívet a választás kitűzését követően a **független jelöltként indulni kívánó választópolgár**, illetve a **jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezet**– a képviseletére jogosult személy útján –**igényelhet**. Az igény bejelentésére a jogszabályban meghatározott **A4** jelű **formanyomtatvány** szolgál, amelyet az indulás helye szerinti helyi választási irodában bárki, meghatalmazás nélkül leadhat.

Fontos, hogy ajánlóívet csak olyan **választópolgár** számára lehet igényelni, aki az **igény benyújtásakor választójoggal rendelkezik**.

A választópolgár az egyéni listás jelöltséggel egyidejűleg ugyanazon településen egy polgármesteri és a települést magába foglaló vármegyében egy vármegyei listás jelöltséget fogadhat el.

Az ajánlóívek átvétele

A helyi választási iroda legkorábban **a szavazást megelőző 50. napon 8.00 és 16.00 óra (2024. április 20. szombat) között** adja át az igényelt mennyiségű ajánlóívet az igénylőnek. Ezt követően az ajánlóívek igénylésére és átvételére munkanapokon hivatali időben van lehetőség. **Az ajánlóívek átvételére**

- a jelöltként indulni szándékozó választópolgár,
- az ajánlóív igénylésére szolgáló, a jogszabályban meghatározott A4 jelű formanyomtatványon az ívek átvételére megjelölt személy;
- a jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezet alábbi képviselője:

a) a törvényes képviselő(k), vagyis az, aki a civil szervezetek bírósági nyilvántartása szerint a szervezet képviselője;

b) a jelölő szervezet bejelentésére szolgáló formanyomtatványon a szervezet képviseletére meghatalmazott személy,

c) az a) és b) pont szerinti személyek által meghatalmazott, az adott településre kiterjedő illetékességgel eljárni jogosult személy,

d) az a-c) pont szerinti személy által meghatalmazott, teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező személy jogosult.

Az ajánlóív átadásáról a választási iroda átvételi elismervényt állít ki. Az ajánlóívekről másolatot készíteni – még kitöltetlenül is – szigorúan tilos!

Az átvett ajánlóívek mellé a jelölt bejelentésének határidejéig, azaz a szavazást megelőző 34. napon 16.00 óráig pótlólag újabbak igényelhetők, újabb, a jogszabályban meghatározott A4 jelű formanyomtatvány benyújtásával.

A nemzetiségi jelölt

A nemzetiségi jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak az ajánlóív igénylésekor a jogszabályban meghatározott A6 jelű nyomtatványon arról is nyilatkoznia kell, hogy nemzetisége képviseletét vállalja, valamint a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

Az ajánlások gyűjtése

A választópolgár az ajánlását az ajánlóíven adja le, amelyet nevének, személyi azonosítójának, magyarországi lakcímének feltüntetése mellett saját kezű aláírásával kell ellátnia. A választópolgár jelenlétében az adatait más is ráírhatja az ajánlóívre, azonban saját kezű aláírása ebben az esetben is elengedhetetlen feltétel.

A választópolgár több jelöltet is ajánlhat, azonban egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat.

Ajánlást az állampolgárok zaklatása nélkül bárhol lehet gyűjteni, az alábbi kivételekkel:

- az ajánlást gyűjtő és az ajánló munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön,
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében, valamint
- a tulajdonos előzetes, írásbeli hozzájárulásának hiányában közforgalom számára nyitva álló magánterületen.

Az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtött ajánlás érvénytelen!

Az ajánlásért az ajánlást adó választópolgárnak előnyt adni vagy ígérni tilos!

Az ajánlóíven fel kell tüntetni az ajánlást gyűjtő személy nevét, személyi azonosítóját vagy személyazonosító igazolványának/útlevélének/vezetői engedélyének a számát – és aláírását is. Fontos, hogy a független jelöltként indulni szándékozó választópolgárok és a jelölő szervezetek kiemelt figyelmet fordítsanak arra, hogy az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő pontosan adja meg az adatait. Abban az esetben ugyanis, ha a gyűjtő az adatait hiányosan vagy hibásan rögzíti (pl. elírja a személyi azonosítóját, a viselt neve és a születési neve eltér, és ez utóbbit adja meg), az az ajánlóíven szereplő összes ajánlás érvénytelenségét okozza.

Az egyéni listás jelölt bejelentése

A **jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon 16.00 óráig** (2024. május 6. 16:00) **kell bejelenteni** az ajánlóívek átadásával a nyilvántartásba vételre illetékes (az indulás helye szerinti) helyi választási bizottságnál. **Az ajánlóívek szakaszos leadására nincs lehetőség!**A bejelentés alkalmával legalább annyi ajánlást kell leadni, amely eléri a jelöltállításhoz szükséges érvényes ajánlások számát.

Az ajánlóívek leadásán túl a jelölteknek nyilatkozni kell, hogy a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére irányuló tevékenység folytatása céljából külföldi támogatást vagy ebből származó vagyonelemet az adott választás vonatkozásában nem használnak fel.

Az ajánlóívek leadása

Az összes ajánlóívet vissza kell szolgáltatni a jelölt bejelentésére szolgáló határidőig, azaz legkésőbb a szavazást napját megelőző 34. napon 16.00 óráig a helyi választási irodának. Azt az ajánlóívet, amely **nem tartalmaz ajánlást**, legkésőbb **a szavazást megelőző 33. napon 16.00 óráig** kell visszaadni. Ajánlást nem tartalmazó ún. üres ajánlóív az, amely semmilyen adatot nem tartalmaz. Nem tekinthető üres ívnek az az ajánlóív, amelyen a beírt adatot áthúzták, kisatírozták, korrekttal vagy egyéb módon olvashatatlaná tették.

Az ajánlóívek leadásán túl a jelölteknek nyilatkozni kell, hogy a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére irányuló tevékenység folytatása céljából külföldi támogatást vagy ebből származó vagyonelemet az adott választás vonatkozásában nem használnak fel. E nyilatkozat hiányában a választási bizottság nem veszi nyilvántartásba a jelöltet.

Az ajánlóíveket bárki, meghatalmazás nélkül visszaadhatja a helyi választási irodának.

Az ívek visszaszolgáltatására vonatkozó kötelezettség elmulasztása esetén a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes helyi választási bizottság hivatalból eljárva bírságot köteles kiszabni. A bírság mértéke minden határidőben be nem nyújtott ajánlóív után 1 000 Ft. A választási bizottság által kiszabott bírság a független jelöltként indulni szándékozó választópolgár esetében a választópolgárt, jelölő szervezet jelöltje esetében a jelöltet állító jelölő szervezetet, közös jelölt esetén a jelölt állításában részt vevő valamennyi jelölő szervezetet egyetemlegesen terheli.

A kötelezettség elmulasztására vonatkozóan kimentésre nincs lehetőség, a bírságot akkor is meg kell fizetni, ha az ajánlóívek a megbírságolt kötelezetten kívül álló oknál fogva elvesztek vagy megsemmisültek.

Nem szabható ki azonban bírság a legkésőbb a jelölt bejelentésére rendelkezésre álló határidő elteltét követő napon benyújtott, ajánlást nem tartalmazó ajánlóív után.

Fontosabb határidők:

Ajánlóív kiadása önkormányzati és nemzetiségi választáson

2024. április 20.- 2024. május 7.

Jelölt bejelentése

2024. április 20.- 2024. május 6. 16:00

Mozgóurna igénylése online (azonosítás nélkül) és levélben

2024. április 4. - 2024. június 5. 16:00

Mozgóurna igénylése személyesen

2024. április 4.- 2024. június 7. 10:00

Mozgóurna igénylése meghatalmazott útján

2024. április 4.- 2024. június 9. 12:00

Átjelentkezés másik szavazókörbé

2024. április 4.- 2024. május 31. 16:00

Kampányidőszak

2024. április 20.- 2024. június 9. 19:00

Szavazás időpontja

2024.június 9.06.00 – 19.00 óra között.

A szavazással kapcsolatosan a Helyi Választási Iroda munkatársaitól kérhet információt és a buj.hu oldalon található további információ.

Buj, 2024. 04. 08.

Tisztelettel:

Dr. Németh Károly
HVI vezető